

ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЛЬВІВСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ ХУДОЖНЕ УЧИЛИЩЕ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ДНЗ «Львівське ВПХУ»

Надія ОБНЯВКА

« 24 квітень 2023 р.

Питання індивідуальної усної співбесіди з «Основ композиції» за спеціальністю 022 «Дизайн»

Тема	№ з/п	Питання	Коротка відповідь
Закони творення композиції	1	Що таке композиція? Які ви знаєте види композиції?	Композиція є одним з основних організуючих компонентів кожного художнього твору. Саме композиція надає йому цілісність, підпорядковує його елементи один одному і цілому. Композиція «тримає» простір, організує його і підпорядковує так званим законам композиції. Найпоширеніші види композиції: фронтальна, об'ємна, глибинно-просторова. Фронтальна композиція — це композиція, що розташована в одній площині. Об'ємна — це композиція виробу, яку ми сприймаємо з усіх сторін. Глибинно-просторова — ця композиція, що виконується з передаванням глибини простору.
Основні категорії композиції	2	Що таке ритм у композиції?	Ритм — це рівномірне чергування елементів, порядок поєднання ліній, об'ємів, площин Ритм можна спостерігати й у площинному зображенні: орнамент на шпалерах, килимах, тканинах.
	3	Що таке рівновага у композиції?	Рівновагою в композиції будемо вважати такий стан всієї композиції, при якому елементи, що входять до складу, збалансовані один щодо одного

	4	Що таке симетрія (основні її види) і асиметрія у композиції?	<p>Одним із найбільш очевидних способів впорядкування художньої форми є симетрія. Симетрія — чіткий порядок у розташуванні, поєднанні елементів. Принцип симетрії спостерігаємо в природі (наприклад, кристали, листочки, квіти, метелики, птахи, тіло людини тощо). Симетрія вносить у мистецькі твори порядок, закінченість, цілісність.</p> <p>Відомі три типи симетрії:</p> <p>Перший тип — найпоширеніший — дзеркальна симетрія. Фігури або зображення, розміщені в одній площині, діляться лінією на однакові частини. Аналогічне відображення в дзеркалі. Цим типом симетрії наділена більшість об'єктів рослинного і тваринного світу, а також людина.</p> <p>Другий тип симетрії — трансляція або перенесення — відрізняється простотою. Симетричні фігури, котрі суміщаються на площині одна з одною, можуть переноситись вздовж однієї або двох осей.</p> <p>Третій тип симетрії застосовується для об'ємних тіл обертання. Симетрична фігура перемішується рівномірно відносно осі, перпендикулярно до центру основи, крутиться навколо неї, залишаючись у межах кривої. Приклади цієї симетрії можна знайти в природному середовищі: троянди, шишки, морські зірки.</p> <p>Відсутність будь-якої симетрії називають асиметрією. Асиметрія завжди надає формі динаміки і виявляє її здатність до руху. Тому принципи асиметрії лежать в основі зображення предметів, які рухаються, або предметів, у яких треба показати внутрішню енергію, життя.</p>
	5	Масштаб, масштабність. Пропорції. Що це?	Масштабність - це найбільш складний засіб композиції, яке характеризує відповідність предметів в порівнянні один з одним. Масштабність - співмірність прийнятому стандарту (людині). "Людина є міра всіх речей". Ці слова, висічені на мармурі Дельфійського храму, досить точно виражаютуть суть масштабності предметного світу - всього того, що створює людина. Сприйняття реальної величини, тобто розміру, предметів виникає тільки в порівнянні один щодо одного. Для характеристики пропорційності використовують поняття

		<p>масштаб і масштабність. При досягненні масштабності велику роль відіграють дрібні деталі. Досить вільно можна використовувати масштабність, виходячи, перш за все з міркувань художньої виразності. Масштаб і пропорції нерозривно пов'язані між собою.</p> <p>Пропорція - це закон розміщення і виразне складний засіб композиції, згідно з яким окремі частини в цілому знаходяться в певному відношенні один до одного (тобто висота до ширини або ширина до глибини). Пропорційні величини залежать один від одного на стільки, що зі збільшенням однієї в кілька разів, відповідно в стільки ж разів збільшується інша величина. Пропорціювання слід сприймати як творчий процес. Все повинно бути взаємопов'язане пропорціями, тому що вони визначають відповідність і гармонійну узгодженість всіх елементів композиції, всіх її частин між собою і цілим. Все необхідно вивірити на стільки, що щоб ні додати, ні забрати нічого було б не можна. Яскравим прикладом є золота пропорція (перетин).</p>
6	Динаміка і статика у композиції	<p>Динамічна композиція - композиція, при якій створюється враження руху і внутрішньої динаміки.</p> <p>Статична композиція (статика в композиції) - створює враження нерухомості.</p>
7	Що таке контраст, нюанс, акцент?	<p>Одним із основних та найбільш поширених засобів композиції є <i>контраст</i>. У загальному розумінні це різко виражена протилежність, сполучення протилежних характеристик, активно виражена нерівність, різниця у відношеннях елементів. Шляхом з'єднання однієї або декількох протилежних характеристик можна посилити виразність композиційного рішення, а при майстерному використанні контраст може зіграти вирішальну роль у композиції.</p> <p><i>Контраст</i> - протиставлення, боротьба різних начал у композиції. Він варіюється залежно від характеру композицій, індивідуальності автора: світло - тінь, горизонталь - вертикаль, низьке - високе, гладеньке - шорсткувате, пластичне складне - просте тощо.</p> <p>Контрастувати можуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> - форма елементів композиції; - розміри елементів;

		<ul style="list-style-type: none"> - їхнє розташування; - спрямованість; - ступінь розробленості елементів; - колір, тон, фактура. <p>При створенні композицій одночасно з контрастними використовуються нюансні співвідношення. Якщо контраст підкреслює явно виражену протилежність, то нюанс несе у собі леді помітний перехід, відтінок. Відношення, що наближаються до повторення рівних величин, а також порівнювання близьких станів властивостей елементів називають нюансами. У нюансних відношеннях схожість (повторюваність) виражена сильніше, ніж різниця.</p> <p>Акцент - це предмет або група предметів, які відзначаються своєю виразністю завдяки суттєвим відмінностям від оточення.</p> <p>Якщо предмет, який суттєво відрізняється від оточення, переважає за розміром або важливістю, він називається домінантою.</p>
Стилізація форм природи. Орнаментика	8	<p>Що таке орнамент?</p> <p>Орнамент (від лат. <i>ornamentum</i> — прикраса) — візерунок або узор, побудований на ритмічному повторенні геометричних елементів, стилізованих тваринних чи рослинних мотивів. Орнамент, як прикраса, відіграє функцію естетичного оздоблення тіла (ювелірні прикраси), приміщення, споруди (архітектурні прикраси), чи будь-якого іншого простору. Але на ділі ці основи орнаменту часто дуже вибагливо комбінуються плетіння зі звіриними мотивами (т. зв. тератологічний орнамент, причому звірі здебільшого фантастичні; цей орнамент найчастіше зустрічається в старих рукописних книгах[джерело?]); комбінується й рослинний орнамент зі звірями, звірі навіть нерідко входять і до геометричного орнаменту (в західноукраїнських писанках та вишивках); отже, мотиви орнаменту так химерно між собою переплітаються, що розподілити величезний орнаментальний матеріал за характером орнаменту було б, мабуть, неможливо.</p> <p>Орнамент — це досить складна система, що компонується з різноманітних елементів, знаків, символів, які взаємодіючи між собою, створюють цілісну енергетичну картину, зрозуміти яку сьогодні глибинно важко</p>

	9	Які види орнаментів ви знаєте?	Всі орнаментальні малюнки по їх образотворчим можливостям поділяють на три види: орнамент <i>образотворчий</i> , що включає в себе конкретний малюнок людини, тварин, рослин, пейзажні або архітектурні мотиви, малюнок предметів неживої природи або складну емблему; орнамент <i>необразотворчих</i> , утворений з геометричних елементів, абстрактних форм, позбавлених конкретного предметного змісту; орнамент <i>комбінований</i> , що є поєднанням образотворчих мотивів або окремих елементів, з одного боку, і абстрактних форм - з іншого.
	10	Які ви знаєте орнаменти за структурою?	За характером композиційні орнаменти класифікуються на: стрічкові; сітчасті; композиційно-замкнені.
	11	Що таке рапорт у композиції?	Сітчастий, або рапортний, орнамент - такий, у якому мотив повторюється і по вертикалі, і по горизонталі, цей орнамент безкінечний в усіх напрямках. Рапорт - елемент орнаменту, його головний мотив. Зазвичай використовують прямокутний рапорт.
	12	Що таке стилізація в орнаментиці ?	Характерними ознаками композиції є асоціативність, образність і стилізованість, що досягається у спосіб узагальнення, спрощення другорядних якостей і властивостей об'єкта та виявлення його головних особливостей, тобто сконцентрованого вираження зовнішньої схожості, використанням гротеску тощо. Основна операція стилізації – це формалізація об'ємно-пластичних, колористичних, графічних мотивів, їх спрощення, узагальнення, організація з метою досягнення бажаного смислового і декоративного враження, стильової виразності

		<p>Усі предмети та об'єкти нашої планети не тільки поглинають пряме світло, а й відбивають його. Це важливо знати кожному художникові! Уперше висловив думку щодо складу білого світла англійський фізик Ісаак Ньютон. Він провів досліди та довів: якщо на шляху сонячного проміння поставити скляну призму — з неї вийде пучок різних кольорів, який має назву <i>спектр</i>. Кольори у спектрі розташовані у певній послідовності — червоний, оранжевий, жовтий, зелений, блакитний, синій та фіолетовий.</p> <p>Основні кольори — кольори, змішуючи які можна отримати всі інші кольори та відтінки. Кольори спектру, починаючись з червоного і проходячи через відтінки протилежні, контрастні червоному (зелений, ціан), потім переходят у фіолетовий колір, знову наближається до червоного. Близькість видимого сприйняття фіолетового і червоного кольорів пов'язана з тим, що частоти, відповідні фіолетовому спектру, наближаються до частот, що перевищують частоти червоного рівно в два рази. Але самі ці останні зазначені частоти знаходяться вже поза видимого спектру.</p>
14	Що означає поняття хроматичних і ахроматичних кольорів?	<p>Кольори спектра називаються хроматичними; є також нехроматичні кольори, такі як коричневі, пурпурові та рожеві. Кожний хроматичний колір має такі властивості: кольоровий тон, світлоту, насиченість кольору.</p> <p>Термін ахроматичні кольори іноді застосовують до чорно-сіро-білої послідовності. За деякими оцінками, око може розрізнити близько 10 мільйонів кольорів.</p> <p>Відтінки сірого (у діапазоні білий - чорний) носять назву ахроматичних (від грец. A - негативна частка і chroma - колір), тобто безбарвних кольорів. Під відсутністю кольору розуміється не відсутність кольору як такого, а відсутність колірного тону, конкретного відтінку спектра. Найбільш яскравим ахроматичним кольором є білий, найбільш темним – чорний</p>

	15	Що таке спектральне коло?	Спектральне коло – це особливий вид ритму, послідовний ряд за кольоровим тоном, замкнений у вигляді кола, який складається з заданої кількості відтінків різних кольорів, розташованих послідовно в порядку спектра
	16	Типи змішування кольорів?	<p>1. Складальне змішання(або адитивне). Фізична сутність цього змішування полягає у підсумовуванні світлових потоків (променів) тим чи іншим способом. Види складового змішання: просторове - це поєднання в одному просторі різнобарвних світлових променів (монітори, театральні рампи); оптичне змішування- це утворення сумарного кольору в органі зору людини, тоді як у просторі доданки кольору розділені (поїнтилістичний живопис); тимчасове -це особливий змішування, його можна спостерігати при змішуванні кольорів дисків, поміщених на спецприлад "вертушка" Максвелла; Бінокулярне – це ефект різнокольорових окулярів (одна лінза одного кольору, друга – іншого).</p> <p>Основні кольори при складальному змішанні: червоний, зелений, синій.</p> <p>2. Від"ємне змішування(або субтрактивне). Його сутність полягає у відніманні з світлового потоку будь-якої його частини шляхом поглинання, наприклад, при змішуванні фарб, при накладенні напівпрозорих шарів один на одного, при всіх видах накладання або пропускання. Основне правило: будь-яке ахроматичне тіло (фарба або фільтр) відображає або пропускає промені свого власного кольору і поглащає додатковий колір до власного.</p> <p>Основні кольори при від'ємному змішанні: червоний, жовтий, синій.</p>
	17	Гармонізація кольорів?	<p>Гармонія від грецького <i>harmonia</i>, що означає співзвуччя, згода, протилежність хаосу.</p> <p>У кольоровій композиції теж можна застосовувати способи гармонізації.</p> <p>Доречно розділити процес на гармонізацію власне кольорів, тобто вибудування такого собі ряду поєднуваних по тих або інших принципах кольорів, який буде використовуватися в композиції, і співвідношення площ на яких дані кольору будуть розташовуватися.</p>